

Portal Województwa Lubuskiego

Nowe okoliczności i fundusze - szansa na dobrą lubuską rewitalizację

© Paweł Wańczko/Lubuskie.pl

Kategoria - Rozwój Regionu

Data publikacji -5 czerwca 2024 godz. 09:31

- To nasza zbiorowa odpowiedzialność - musimy ruszyć głową, by uczynić naszą przestrzeń bardziej atrakcyjną - mówił podczas otwarcia konferencji „Lubuska Rewitalizacja” marszałek województwa lubuskiego Marcin Jabłoński.

O współczesnym podejściu do rewitalizacji, związanych z tym wyzwaniach i możliwościach finansowych rozmawiano w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Lubuskiego w Zielonej Górze w środę, 5 czerwca 2024 r. W konferencji oprócz

marszałka wzięli udział **wicemarszałek Grzegorz Potęga, członek Zarządu Województwa Zbigniew Kołodziej** oraz wóldarze lubuskich miast i gmin.

– Jesteśmy w szczególnym momencie, kiedy jest wiele nowych osób w samorządach lokalnych, ale i jest nowa perspektywa unijna oraz konieczność podjęcia nowych wysiłków i prac związanych z szeroko pojętym obszarem dotyczącym rewitalizacji. Dotychczas w województwie lubuskim nie wyglądało to najgorzej. 57 samorządów podjęło się wysiłku, by opracowywać plany rewitalizacyjne. Teraz, w związku z tym, że jest nowa perspektywa, będą potrzebne kolejne wysiłki z państwa strony – powiedział **marszałek województwa lubuskiego Marcin Jabłoński**.

Trzeba sprawić, by ludzie chcieli tu zostać

Marszałek Marcin Jabłoński zwrócił uwagę na potrzebę prowadzenia rewitalizacji w związku z niekorzystnymi dla województwa tendencjami takimi jak spadek liczby ludności. – Ostatnio z okazji Dnia Dziecka Główny Urząd Statystyczny przypomniał, że w województwie lubuskim w ostatnich kilkunastu latach ubyło ok. 10 tys. dzieci w wieku do 14. roku życia. A trochę wcześniej, z okazji Dnia Babci i Dziadka, pokazano, jak zmieni się proporcja osób czynnych zawodowo do tych, które będą w wieku poprodukcyjnym. To wymaga przemyślanych i złożonych zabiegów, które koncentrują się także wokół rewitalizacji. I to jest nasza zbiorowa odpowiedzialność – musimy ruszyć głową, co trzeba zrobić, by uczynić naszą przestrzeń bardziej atrakcyjną, przyjazną dla rodzin, by ludzie chcieli tutaj zostać – podkreślił M. Jabłoński.

Zgodnie z ustawą z 2015 r., **rewitalizacja to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych**. Jest prowadzony kompleksowo poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki. Celem jest szeroko rozumiana poprawa sytuacji mieszkańców obszarów zdegradowanych i dotkniętych kryzysem.

– Postulat jest między innymi taki, żeby nie patrzyli państwo na rewitalizację tylko z perspektywy odrapanych elewacji i dziur w chodnikach, tylko żeby sięgnąć głębiej i próbować rozwiązywać problemy społeczne. Włączać ludzi do tych działań, żeby chcieli mieszkać i pracować w waszych gminach. Gorąco państwa proszę, aby spojrzeć na to w szerszym kontekście – apelował marszałek Marcin Jabłoński.

Nowoczesna rewitalizacja to myślenie o człowieku

Swoimi doświadczeniami z prowadzenia procesu rewitalizacji podzielił się **Andrzej Brzozowy, ekspert z firmy Projekty Miejskie**. – Rewitalizacja to odpowiedź na negatywne procesy albo szoki, których doświadczają miasta. Jest procesem naprawiania różnych rzeczy i dlatego wymaga dużo czasu. To nie jest nowe zjawisko – mieliśmy już działania, które dotyczą naprawy tkanki miejskiej, takie jak powojenna odbudowa Warszawy, nawet jeśli nie nazywaliśmy tego rewitalizacją – mówił A. Brzozowy.

Ekspert przedstawił przykłady rewitalizacji przeprowadzonych we Wrocławiu, Miliczu, Kępicach, Lesznie czy Wałbrzychu. To m.in. stworzenie ogrodu społecznego,

kawiarni zatrudniającej usamodzielniające się osoby (np. w spektrum autyzmu), Koła Gospodyń Miejskich oraz miejsca schronienia dla osób dotkniętych przemocą. Andrzej Brzozowy nazywa tego typu praktyki „rewitalizacją drugiej generacji”. Poprzez te działania mieszkańcom przywraca się poczucie sprawczości, wpływu na otoczenie, okazywany jest im też szacunek. Specjalista ds. rewitalizacji zaprezentował wymienione pomysły jako inspiracje i zachętę do zmian również w lubuskim otoczeniu.

Zadanie dla ambitnych

Jakie wyzwania stoją przed samorządami w procesie rewitalizacji? – To zapewnienie ciągłości procesu pomiędzy obecnym a poprzednim programem rewitalizacji. Drugie wyzwanie to znalezienie funduszy europejskich. Kolejna rzecz: uczynić z Gminnego Programu Rewitalizacji dokument, który nie będzie półkownikiem. Spróbujcie tak z niego korzystać, by był przydatny, żywy, by mieszkańcy i interesariusze wiedzieli, co w nim jest. Następne wyzwanie to monitoring i ocena, którą musicie robić co 3 lata. I najważniejsze wyzwanie: ciągle się uczyć. Trzeba poświęcić temu czas i nastawić się na to, że możemy popełniać błędy. Rewitalizacja to zadanie dla ambitnych – wyjaśniał A. Brzozowy.

Ile już wydaliśmy na rewitalizację?

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Lubuskie 2020 do wykazu programów rewitalizacji (funkcjonującego w latach 2014-2023) wpisano **57 pozytywnie zweryfikowanych programów rewitalizacji. Podpisano też 30 umów na kwotę ok. 275 mln zł, z czego unijne dofinansowanie wyniosło ponad 175 mln zł.** Dzięki temu **udało się zrewitalizować 111 ha obszaru województwa lubuskiego.**

Lubuska rewitalizacja po raz trzeci. Nowa edycja projektu

W latach 2024-2027 będzie realizowany projekt „Regiony rewitalizacji Edycja 3.0”. Odpowiada za niego zespół ds. rewitalizacji działający w UMWL przy współpracy z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej. Wartość projektu to 5 mln złotych. Źródłem finansowania jest pomoc techniczna UE i budżet państwa.

– Jeśli chodzi o zaplanowane działania, będą to przede wszystkim działania edukacyjne, także szkolenia – zarówno dla osób początkujących i jak i tych, którzy już pewną wiedzę o rewitalizacji mają. Chcielibyśmy też zaoferować doradztwo z udziałem eksperta dla wybranych 10 gmin. Na naszej stronie jest uruchomiony nabór. Zapraszamy gminy, które chciałyby skorzystać z takiego doradztwa. Chcielibyśmy również, aby nastąpiły wymiany doświadczeń, są więc zaplanowane wizyty studyjne. Będziemy też monitorować i promować rewitalizację. I to, co państwa na pewno zainteresuje, to granty na rewitalizację. Będzie to wsparcie w formule konkursowej – maksymalnie 300 tys. złotych na jeden projekt. Mamy nadzieję, że granty ruszą w 2025 r., będziemy teraz pracować nad regulaminem konkursowym. W kolejnym roku chcielibyśmy także udzielić grantów na małe projekty, do 50 tys. złotych – wyjaśniła **dr Magdalena Balak-Hryńkiewicz, zastępca dyrektora Departamentu Gospodarki i Rozwoju UMWL i**

koordynatorka zespołu ds. rewitalizacji województwa lubuskiego w ramach projektu pn. „Regiony Rewitalizacji Edycja 3.0”.

Konferencja „Lubuska Rewitalizacja” dotyczyła również procedury weryfikacji Gminnych Programów Rewitalizacji w województwie lubuskim oraz możliwości pozyskania środków z Krajowego Planu Odbudowy na przygotowanie GPR-u.

#FunduszeUE #UEdlaLubuskiego #UE #PomocUE #FunduszeEuropejskie
#FunduszeUnijne #UEdlaPL #EUREGIOPoland #FunduszeEuropejskiedlaLubuskiego